

ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ ПРИ РІЗНИХ МЕТОДАХ РОЗВЕДЕННЯ

А.І. Гетьман, студент, Alinka1995balan@gmail.com

Науковий керівник - к.с.-г.н., доцент Лихач А.В.

Миколаївський національний аграрний університет

Наведені відтворювальні якості свиноматок великої білої породи при різних методах розведення в умовах ТзДВ «Південний колос» Новоодеського району Миколаївської області. Установлено, що найкращими відтворювальними якостями відзначались свиноматки великої білої породи, спаровані з кнурами породи дюрок (II група), децю нижчими матки IV групи. За масою гнізда при відлученні, найкращими виявились матки II дослідної групи.

Ключові слова: велика біла порода, відтворювальні якості, відтворювальна здатність, індексна оцінка, збереженість поросят

Постановка проблеми. Рівень відтворювальних якостей свиней значно обумовлює ефективність ведення галузі свинарства, оскільки вони зумовлюють обсяги вирощування та відгодівлі молодняку, тому підвищення відтворювальних ознак є одним із актуальних завдань на сучасному етапі селекційної роботи у свинарстві.

Крім цього, успадкування репродуктивних ознак в основному відбувається за неадитивним типом, що також ускладнює оцінку племінної цінності тварин, але вказує на можливість підвищення багатоплідності, материнських якостей свиноматок, на шлях контрольованої гетерозиготності. Дійсно, переважна більшість дослідів, проведених з оцінки міжпородних схрещувань, породно-лінійної гібридизації, свідчать, що вони призводять в першу чергу, до збільшення багатоплідності, маси поросят і гнізда в цілому порівняно з чистопородним розведенням [1, 2, 3].

Розглядаючи схрещування як головний фактор підвищення материнських якостей свиней, слід зазначити, що його ефективність обумовлена

поєднуваністю вихідних батьківських порід. Тому актуальною задачею є порівняльна оцінка репродуктивних якостей свиней при чистопородному розведенні та схрещуванні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідів щодо вивчення відтворювальних якостей свиноматок при різних методах розведення в умовах ТЗДВ «Південний колос» Новоодеського району проведено недостатньо і мають певні протиріччя. Тому, в наших дослідженнях стоїть завдання вивчити відтворювальні якості свиноматок при різних методах розведення в умовах базового господарства.

Постановка завдання. Мета проведених досліджень полягає у вивченні відтворювальних якостей свиноматок при різних методах розведення в умовах ТЗДВ «Південний колос» Миколаївської області.

Матеріали та методика. Науково-господарський дослід був проведений в умовах повноцінної годівлі; годівля проводилась комбікормами власного виробництва з використанням преміксів англійського походження. Умови утримання на період проведення дослідів для груп були однакові.

Тварин відбирали за принципом аналогів з урахуванням походження, віку та розвитку. Свині були добре розвинені та мали показники продуктивності на рівні вимог І-го класу і еліта згідно інструкції з бонітування свиней.

Науково-господарський дослід було проведено за методичною схемою наведеною в табл. 1.

Таблиця 1

Схема поєднань різних порід свиней

Групи	Призначення груп	Поєднання		Кількість в групі, голів	
		свиноматки	кнури	свиноматки	кнури
I	контрольна	ВБ	ВБ	15	3
II	дослідна	ВБ	Д	15	3
III	дослідна	ВБ × Л	Д	15	3
IV	дослідна	ВБ × Д	Л	15	3

Відтворювальні якості свиноматок оцінювали за такими показниками: багатоплідність, голів; маса гнізда при народженні, кг; великоплідність, кг; кількість поросят у 21 день, голів; молочність, кг; середня маса поросяти в 21 день, кг; кількість поросят при відлученні, голів; маса гнізда при відлученні, кг (з коригуванням на 60-денний вік); середня маса поросяти при відлученні, кг; збереження поросят до відлучення.

Результати досліджень. Аналіз даних відтворювальних якостей свиноматок показує, що відтворювальні якості змінювалися по-різному, залежно від поєднання вихідних генотипів. Так, за багатоплідністю (табл. 2) тварини II і III дослідних груп перевершували I контрольну групу на 0,9 і 0,7 поросяти. Також спостерігалась тенденція до підвищення великоплідності в усіх інших дослідних групах на 5,1...8,5%. В свою чергу, у групах, які мали найбільшу багатоплідність, зафіксовано мінімальне значення великоплідності, між цими ознаками встановлено від'ємний корелятивний зв'язок (від -0,02 до -0,09).

Таблиця 2

Показники продуктивності свиноматок, $\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$

Групи порід	Багатоплідність, гол	Великоплідність, кг	Молочність, кг
I	10,5±0,37	1,17±0,01	51,54±1,72
II	11,4±0,22	1,23±0,01	59,06±1,98*
III	11,2±0,24	1,26±0,01	55,62±1,35
IV	10,5±0,30	1,27±0,02	57,47±2,15*

Примітка: * – $P > 0,95$.

Найвищу великоплідність зафіксовано у групах з поєднанням двох породних свиноматок (ВБ × Л) та кнурів дюрк – 1,26 кг (III група) та маток (ВБ × Д) з кнурами породи ландрас – 1,27 кг (IV група). Це на 7,7 та 8,5% більше порівняно з контрольною групою.

Збільшення великоплідності в групах маток за аналогічних умов годівлі і утримання, напевно пояснюється більш інтенсивним ростом помісей в

ембріональний період, що обумовлено поєднанням порід, які значно відрізняються одна від одної.

В оцінці відтворювальних якостей свиноматок поряд з багатоплідністю та великоплідністю важливою господарсько-корисною ознакою, яка відіграє значну роль у вирощуванні здорового молодняку є молочність. Тварини усіх груп, що досліджувалися, характеризувались досить високим рівнем молочності.

В оцінці відтворювальних якостей свиноматок поряд з багатоплідністю та великоплідністю важливою господарсько-корисною ознакою, яка відіграє значну роль у вирощуванні здорового молодняку є молочність. Тварини усіх груп, що досліджувалися, характеризувались досить високим рівнем молочності. Максимальне значення цього показника спостерігалось у свиноматок II групи (ВБ × Д) – 59,06 кг, що на 14,5 % більше порівняно з контрольною ($P > 0,95$). На другому місці за показником молочності знаходились свині IV групи ♀(ВБ × Д) ♂ Л – 57,47 кг, що на 11,5% більше порівняно з контролем ($P > 0,95$).

Як видно з табл. 3, найбільша кількість поросят при відлученні була зафіксована у свиноматок поєднання ВБ × Д – 10,40 голів, що на 8% більше проти контролю, хоча різниця між цими групами не вірогідна. У третій, четвертій групах показник кількості поросят при відлученні коливався в межах 9,41...9,61 голів, що на 0,1...3,0% менше порівняно з чистопородним поєднанням свиней великої білої породи.

Середня жива маса одного поросяти в два місяці в II, III, IV групах склала 18,60; 18,62; 18,98 кг, що відповідно на 1,67; 1,69; 2,05 кг більше, ніж у тварин контрольної групи.

Маса гнізда поросят при відлученні вважається головним критерієм репродуктивної здатності свиноматок. Найбільшим цей показник був у свиноматок II і III груп (193,31 і 178,87 кг).

В наших дослідженнях показник збереженості поросят завдяки добрим умовам утримання, знаходився на високому рівні у всіх групах. Найвищий він

був у першій та другій групі – 91,59 і 91,35%, дещо нижчий у третій групі, що на 6,77% менше проти контролю ($P>0,95$).

Таблиця 3

Показники продуктивності свиноматок

при відлученні поросят, $\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$

Групи порід	Кількість поросят в 2 місяці, гол	Середня жива маса 1 поросяти в 2 міс. віці, кг	Середня маса гнізда в 2-міс. віці, кг	Збереженість поросят до 2-міс. віку, %	Вирівняність гнізда
I	9,62±0,37	16,93±0,25	163,92±5,54	91,59±2,14	11,91±4,70
II	10,40±0,16	18,60±0,36	193,31±4,92	91,35±1,84	16,06±1,47
III	9,61±0,22	18,62±0,23	178,87±4,72	85,78±1,37*	14,24±1,34
IV	9,41±0,30	18,98±0,16	178,56±6,18	89,64±2,08	23,51±1,44 **

Примітки: * - $P>0,95$; ** - $P>0,99$.

На підставі отриманих даних можна зробити висновок про високу відтворювальну здатність маток великої білої породи при схрещуванні порівняно з чистопородним розведенням.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Результати проведених досліджень щодо вивчення відтворювальних якостей свиноматок при різних методах розведення в умовах ТзДВ «Південний колос» показують, що:

1. Відтворювальні якості змінювалися по різному, залежно від поєднання вихідних генотипів. Найкращими відтворювальними якостями відзначались свиноматки великої білої породи, спаровані з кнурами породи дюрок (II група), дещо нижчими матки (ВБ × Д) з кнурами породи ландрас (IV група). Так, за багатоплідністю і молочністю, свиноматки поєднання ♀ ВБ × ♂ Д і ♀ (ВБ × Д) × ♂ Л перевершували тварин контрольної групи на 0,9 і 0,7 поросяти і за

молочністю на 14,5 і 11,5% ($P>0,95$).

2. За масою гнізда при відлученні, найкращими виявились матки великої білої породи покриті кнурами породи дюрок – 191,31 кг.

Список використаних джерел

1. Березовский Н. Д. Новые генеалогические структуры в популяции свиней крупной белой породы в Украине / Н. Д. Березовский // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв, 2002. – № 3 (17) – С. 22–28.
2. Березовский Н. Д. Проблемы селекции разных пород, типов и линий свиней / Н. Д. Березовский // Свиноводство. – 1999. – № 1. – С. 14–16.
3. Походня Г. С. Теория и практика воспроизводства и выращивания свиней / Г. С. Походня. – М. : Агропромиздат, 1990. – 271 с.